

IX Sympozjum Sekcji Koleopterologicznej PTE
nt. „Badania fauny *Coleoptera* w środowiskach leśnych”
na Św. Krzyżu (19–20 V 1983 r.)

Wybór miejsca i termin sympozjum skorelowano z dwa dni wcześniej odbytym spotkaniem uczestników badań nad fauną Gór Świętokrzyskich, co pozwoliło uczestnikom sekcji zapoznać się ze stanem badań w tym rejonie oraz wziąć udział 18 maja w interesującej wycieczce do rezerwatów Zamczysko, Białe Ługi i Słopiec Szlachecki.

Otwarcia sympozjum dokonał przewodniczący sekcji dr Antoni Kuśka, witając zebranych, a szczególnie prezesa PTE prof. H. Sandnera oraz kierownika zespołu badającego faunę Gór Świętokrzyskich doc. A. Lianę.

W części naukowej sympozjum, która odbyła się w sali Muzeum Przyrodniczego na Św. Krzyżu, wzięło udział 28 uczestników. Wygłoszono 8 referatów:

1. Doc. Anna Liana — „Program badań faunistycznych w Górach Świętokrzyskich”. W referacie bogato ilustrowanym wykresami przedstawiono stan poznania fauny Gór Świętokrzyskich na tle poszczególnych regionów zoogeograficznych Polski. W Górach Świętokrzyskich stopień poznania owadów ocenia się na ok. 8%, a chrząszczy na ok. 9%. Wśród nich najlepiej zbadane są biegaczowate (*Carabidae*), a ilość stwierdzonych gatunków stanowi 23% znanych z Polski. Aktualnie z chrząszczy opracowywane są: *Carabidae*, *Cantharidae*, *Elateridae*, *Cerambycidae*, *Chrysomelidae*, *Curculionidae*, *Scolytidae*, chrząszcze wodne i kilka mniejszych rodzin.

2. Mgr Kajetan Młynarski — „Prace nad kluczami do rodzin chrząszczy Polski”. Referat wzbudził zainteresowanie słuchaczy i sprowokował do interesującej dyskusji. Autor przedstawił projekt klucza do oznaczania rodzin chrząszczy, przy którym prace są już mocno zaawansowane. Koncepcja autora różni się od przyjętych założeń w dotychczas wydawanych kluczach do oznaczania owadów, tym niemniej zasługuje na uwagę ze względu na walory w praktycznym posługiwaniu się nim, a klucz na jak najszybsze opublikowanie. W dyskusji zasugerowano, by nakład tego opracowania wynosił minimum 3000 egzemplarzy, gdyż istnieje duże prawdopodobieństwo, że będzie on także przydatny do ćwiczeń z entomologii w szkołach wyższych, technikach leśnych itp. Poruszono także problem wydawania dalszych kluczy do poszczególnych rodzin chrząszczy. Zobowiązano m. in. prezesa PTE, prof. H. Sandnera, do przeprowadzenia rozmowy z kolegami koleopterologami, którzy przed dwudziestu laty zobowiązali się do napisania kluczy m. in. do sprząkocowatych (*Elateridae*) czy kózkowatych (*Cerambycidae*).

3. Mgr inż. Jerzy Gutowski — „Skład gatunkowy i struktura zgrupowań kózkowatych (*Coleoptera*, *Cerambycidae*) w łąkach naturalnym i zagospodarowanym Puszczy Białowieskiej”. Interesujące wyniki badań autora potwierdzają olbrzymie znaczenie pierwotnych lasów Puszczy Białowieskiej jako punktu odniesienia do mocno zmienionych lasów Polski.

4. Marek Wanat — „Wstępne dane o ryjkowcach (*Coleoptera*, *Curculionidae*) Puszczy Augustowskiej”. Wyniki badań sprzed kilku lat grupy studentów biologii z Uniwersytetu Łódzkiego zreferowane przez autora, który z ponad 1600 ryjkowców wyróżnił 161 gatunków. Interesujące jest stwierdzenie braku załamania krzywej dynamiki sezonowej liczebności ryjkowców w środku lata, tak charakterystycznej dla populacji ryjkowców badanych w środkowej, a szczególnie w południowej

Polsce. Fakt ten tłumaczy autor krótszym okresem wegetacyjnym w Puszczy Augustowskiej w stosunku do południowej Polski.

5. Mgr Stanisław Huruk, dr Antoni Kuśka — „Masowe występowanie smolika jodłowca (*Pissodes piceae* Ill) w Świętokrzyskim Parku Narodowym”. W referacie przedstawili autorzy wyniki aktualnie prowadzonych badań mających na celu wyjaśnienie przyczyn zamierania jodły w SPN. Ilustracją do referatu były jodły rosnące w oddziale B-1 oglądane przez uczestników sympozjum, które potwierdziły tezę autorów, że smolik w warunkach SPN obecnie jest nie tylko szkodnikiem wtórnym, ale atakuje jodły jeszcze żywe, choć osłabione. Referat wkrótce ukaże się w całości w „Chrońmy Przyrodę Ojczystą”.

6. Doc. Jerzy Starzyk, mgr inż. Marian Łuszczak — „Chrzążce zasiedlające ospalowane przez jelenie drzewa w lasach Leśnego Zakładu Doświadczalnego w Krynicy”. Mgr Łuszczak przedstawił fragment większego opracowania, w którym autorzy omówili wyniki badań nad zespołami owadów zasiedlających 11 gatunków drzew spalowanych przez jelenie. Okazuje się, że najbardziej narażone na zasiedlanie przez owady są wejmutki, gdzie aż 38% drzew po spalowaniu ulega dalszemu osłabieniu przez owady.

7. Mgr Kajetan Młynarski — „Stan poznania *Ptiliidae* Polski”. Omawiana rodzina najmniejszych chrząszczy dotychczas nie cieszyła się większym wzięciem wśród polskich koleopterologów. Przed kilku laty pierwsze badania nad polskimi *Ptiliidae* rozpoczął doc. A. Szeptycki, który odkrył w ich budowie wiele nowych cech taksonomicznych ułatwiających oznaczanie. Aktualnie badania nad nimi prowadzi autor, a do 49 gatunków dotychczas znanych z Polski doszło 6 nowych dla kraju, w tym 3 nowe dla wiedzy.

8. Dr Andrzej Bednarek — „Związki nicieni z chrząszczami”. Interesujący dla koleopterologów referat nematologa ze względu na wpływ pasożytniczych nicieni na budowę morfologiczną zaatakowanych przez nich chrząszczy. Niezmiernie trudne badania w tej dziedzinie spowodowane są w zasadzie nieoznaczalnością form larwalnych nicieni i koniecznością ich hodowania do form dorosłych. Ważny jest także praktyczny aspekt badań nad nicieniami pasożytującymi w chrząszczach szkodnikach.

Po referatach i zwiedzeniu Muzeum Przyrodniczego SPN dr Lech Borowiec poinformował zebranych o planach wydawniczych i treści najbliższych zeszytów Polskiego Pisma Entomologicznego, a dr A. Bednarek o profilu Wiadomości Entomologicznych.

Wspólna kolacja w „Jodłowym Dworze” stała się miejscem miłej wymiany poglądów, wymiany odbitek autorskich i zaprezentowania ciekawszych publikacji koleopterologicznych. Jednocześnie uczestnicy sympozjum przekazali aktualne dane dotyczące swojej specjalności koleopterologicznej, planów na przyszłość i materiałów, którymi dysponują. W najbliższym czasie aktualny wykaz zostanie przesłany wszystkim zainteresowanym. Będzie on co 2-3 lata aktualizowany w celu usprawnienia informacji w ramach sekcji.

W drugim dniu sympozjum, przy wspaniałej pogodzie, uczestnicy udali się w okolice Zagaji Grzegorzowickich. Różnorodne zbiorowiska roślinne (grąd, murawy kserotermiczne, bogate łąki) umożliwiły wszystkim zebranie obfitego materiału do swoich zbiorów. Przewodniczącemu sekcji, kierującemu wycieczką, bardzo pomógł prof. Stefan Alwin, służąc wszystkim swą bogatą wiedzą botaniczną i entomologiczną.

Ostatnie sympozjum charakteryzowało się bardzo licznym udziałem młodych

koleopterologów, którzy skorzystali z uwag i informacji tak doświadczonych specjalistów, jak prof. Jerzy Pawłowski i doc. Andrzej Warchałowski. Byłoby wskazane, by w przyszłości w tego typu sympozjach jeszcze bardziej pogłębić tematy, a będzie to możliwe w przypadku większego udziału doświadczonych entomologów, których na następne sympozjum, zaplanowane na koniec maja w przyszłym roku do Krynicy, serdecznie zapraszamy.

Antoni Kuśka

X Międzynarodowe Sympozjum Entomofaunistyki Europy Środkowej W Budapeszcie (16–20 VIII 1983 r.)

X Sympozjum zostało zorganizowane przez 12-osobowy Węgierski Komitet Organizacyjny SIEEC, którego prezydium stanowili: dr Zoltan Kaszab (przewodniczący), dr Tibor Jermy (wiceprzewodniczący) i dr Sebő Endrődi (sekretarz). Komitet ten ściśle współpracował ze Stałym Międzynarodowym Komitetem SIEEC skupiającym przedstawicieli 10 państw: Austrii, Czechosłowacji, Jugosławii, NRD, Polski, RFN, Rumunii, Szwajcarii, Węgier i ZSRR.

Fot. 1. Prezydium X Międzynarodowego Sympozjum Entomofaunistycznego Europy Środkowej w czasie otwarcia obrad w sali kolumnowej prezydium Węgierskiej Akademii Nauk w Budapeszcie. Od lewej: W. Sauter (Szwajcaria), G. Scherer (RFN), W. Dunger (NRD), I. K. Łopatin (ZSRR), T. Jermy (Węgry), Z. Kaszab (Węgry), F. P. Müller (NRD), H. Aspöck (Austria), Cz. Kania (Polska), M. A. Ienistea (Rumunia)